

Zplodiny kouření

Cigaretový kouř je dynamickým komplexem více než 4000 plyných i pevných látek. Obsahuje 43 prokázaných karcinogenů (dibenzantracen, benzo-a-pyren, dimetylnitrosamin, dietylnitrosamin, vinylchlorid, hydrazin, arsen aj.), 60 kokarcinogenů, promotorů nebo suspektních karcinogenů, mutageny, alergeny, toxické látky. Dále je bohatý na oxid uhelnatý (kuřáci mají 5–10 % karbonylhemoglobinu). V cigaretovém kouři je 700 aditiv.

Aktivní kouření

Aktivní kouření způsobuje nebo zvyšuje riziko vzniku celé řady fatálních i nefatálních onemocnění:

- **fatální onemocnění** související s kouřením – karcinom plic, karcinomy horních dýchacích cest, karcinom močového měchýře, karcinom pankreatu, ischemickou chorobu srdeční, CHOPN, karcinom jícnu, karcinom ledvin, cervixu (Peto, R. in: Crofton, J., Doll, R.: Tobacco and Health, 1996);
- **nefatální onemocnění** související s kouřením – periferní cévní onemocnění, kataraktu, m. Crohn, žaludeční vřed, duodenální vřed, fraktury v oblasti kyčle (nad 65 let). (Peto, R. in: Crofton, J., Doll, R.: Tobacco and Health, 1996);

Pasivní kouření

Pasivní kouření (*second hand smoking*) způsobuje 120–160 úmrtí v ČR za rok. **ETS** (*environmental tobacco smoke*, tabákový kouř v prostředí) obsahuje stovky toxických látek. Expozici ETS lze prokázat v krvi, slinách nebo moči nekuřáků, akutní dopad se projeví podrážděním sliznic očí a dýchacích cest, nepříjemným čichovým vjemem.

ETS způsobuje

- karcinom plic;
- fatální i nefatální infarkty myokardu (↓ schopnost transportu kyslíku krví, ↓ schopnost myokardu využít kyslík k syntéze ATP, větší rozsah ischemie);
- záněty horních a dolních dýchacích cest;
- záněty středního ucha;
- malé, ale signifikantní snížení plicních funkcí u dětí;
- zvýšení výskytu nových onemocnění astmatem i jeho recidiv;
- má souvislost se syndromem náhlého úmrtí kojenců.

ETS

Účinky na **plod u kouřící matky**: ↓ porodní váha (cca o 250 g) a s tím související dopad na další rozvoj, VVV končetin (Experts Statement on Passive Smoking, Barcelona 1996). Kouření v těhotenství dále zvyšuje riziko spontánního potratu a mimoděložního těhotenství.

Odkazy

Související články

- Epidemiologie závislosti na tabáku
- Léčba závislosti na tabáku
- Prevence závislosti na tabáku
- Tabák

Zdroj

- BENCKO, Vladimír, et al. *Hygiena : Učební texty k seminářům a praktickým cvičením*. 2. vydání. Praha : Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-551-5.